

Grondwet art. 22

- 1. De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid***
- 2. Bevordering van voldoende woonegelegenheden is voorwerp van zorg de overheid.***
- 3. Zij schept voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding.***

Het Ouderenberaad Zuid-Holland Noord ziet de grondwettelijke verantwoordelijkheid van de overheid onder meer tot uiting komen in de volgende verplichtingen van de gemeenten. Wij roepen er dan ook toe op onderstaande punten op te nemen in de verkiezingsprogramma's voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Elk punt is voorzien van een toelichting en een globale uitwerking.

- 1. De gemeente spant zich met alle middelen in om de tekorten aan geschikte huisvesting voor ouderen en andere doelgroepen te bestrijden.***

Ter zake van de ouderenhuisvesting is het algemeen bekend dat vraag en aanbod slecht op elkaar aansluiten, twee- en met name eenpersoonshuishoudens wonen in grote, vaak niet geschikte gezinswoningen. Het aandeel ouderen in de totale bevolking stijgt nog jaren zodat de discrepantie nog groter dreigt te worden. Ook veel jongeren en andere woningzoekenden slagen er niet in geschikte huisvesting te vinden.

Het Ouderenberaad Zuid-Holland Noord vindt dat in deze omstandigheden van de gemeenten een zeer actieve rol mag worden verwacht, nu gebleken is dat de markt tekortschiet. Het Ouderenberaad ziet voor gemeenten niet alleen een rol weggelegd als beleidsmaker, maar ook als initiator van nieuwe grensverleggende initiatieven, aanmoediger van private partijen enz. Meer dan beleidsmaker, ook trekker, marktmeester, raadgever en woonconsulent. De veel gehoorde uitspraak dat ouderen niet willen verhuizen kan niet voetstoots als uitgangspunt voor beleid genomen worden. Velen willen wel, maar kunnen niet.

- 2. De gemeente bevordert, ziet erop toe en dwingt desnoods af dat in de wijken netwerken voor integrale ouderenzorg voldoende zorg en ondersteuning bieden, inclusief de***

regiefunctie als dat voor de burger nodig is. Verschillen in financieringsstromen en/of andere redenen mogen de gemeente daarvan niet weerhouden.

Bij thuiswonende ouderen kan op het gebied van zorg, wonen en welzijn behoefte ontstaan aan:

- thuiszorg, wijkverpleging en/of crisiszorg;
- ADL-ondersteuning (zowel hulp als aanpassing van de woonsituatie);
- ondersteuning bij sociale participatie en preventieve zorg.

In verzorgingshuizen werd in deze behoeften voorzien, thuis is dat lang niet altijd het geval. Gestadig groeit de groep thuiswonende ouderen met meerdere behoeften waar allerlei mensen komen om te helpen, waar deze hulp vaak niet of onvoldoende op elkaar is afgestemd. Er bestaat dan behoefte aan persoonsgerichte en geïntegreerde zorg, geboden door een samenwerkingsverband, c.q. een netwerk van eerstelijnszorg, wijkverpleging, thuiszorg en ADL-ondersteuning via de WMO. Dit netwerk voor integrale ouderenzorg maakt als dat nodig is afspraken met de cliënt en zijn naasten over welke hulpverlener de regie voert in samenspraak met de cliënt en de naasten. Het is voor de cliënt of de mantelzorger niet altijd mogelijk of wenselijk zelf de regie te voeren.

3. De gemeente neemt in haar woonvisie en woonzorgvisie per wijk, kern of dorp een locatie op, deel uitmakend van een buurtcentrum, gezondheidscentrum o.i.d. dan wel op zichzelf staand, waar of van waaruit integrale wijkgerichte zorg met 24-uurs toezicht geboden kan worden.

Bij het aan de (oudere) cliënt bieden van geregisseerde integrale zorg/hulp kan het doelmatig zijn om die zorg en hulp onder één dak te verlenen. Hierbij werken de eigenaar van het pand, de zorgaanbieders en het sociaal domein samen onder één regisseur. Eigenlijk keert zo het verzorgingshuis weer terug, maar dan nieuwe stijl. In de particuliere sector ontstaan dit soort centra al, maar die zijn voor veel mensen te duur.

Het gaat niet primair om alles onder één dak te brengen maar om alles te organiseren in één wijk of buurt: integrale wijkgerichte zorg met 24-uurs toezicht voor mensen die echt niet zelfstandig kunnen wonen. In elke wijk een centrum waar mensen met zorg eventueel kunnen wonen of tijdelijk verblijven en van waaruit de integrale hulpverlening in de wijk bij de cliënt thuis kan worden georganiseerd en geregisseerd. Hier hoort bij dat in elke wijk, dorp, of kern een ontmoetingsruimte en dagbesteding beschikbaar is.

Bij elke vorm van tussenvoorziening (tussen thuis en verpleeghuis of tussen ziekenhuis en thuis) kan 24-uurs toezicht essentieel zijn. Bij alles onder één dak kan dat rechtstreeks worden georganiseerd, in de thuissituatie zou dat onder meer via een beeldverbinding kunnen.

Het is van belang om vast te stellen of het bestaande voldoet en of het voldoende bekend is.

4. De gemeente spant zich in om samen met zorgaanbieders en zorgverzekeraars en/of zorgkantoor op wijkniveau integrale zorg te realiseren. Deze integrale zorg wordt geleverd door één zorgpartij of onder regie van één zorgpartij. De gemeente neemt de rol van marktmeester op zich als de andere partijen onvoldoende initiatief tonen.

De door de overheid geïntroduceerde marktwerking levert de nodige problemen op: in een wijk zijn vaak vele en veelsoortige hulpverleners en zorgaanbieders werkzaam en dat maakt integrale,

geregisseerde zorg lastig of onmogelijk. Op dit punt zal men wat keuzevrijheid moeten inleveren en zal de marktwerking moeten worden getemperd. De Raad van Ouderen adviseert bijvoorbeeld drie organisaties per wijk.

Alle spelers op het terrein van wonen, respectievelijk zorg zijn cruciaal. Als in de praktijk blijkt dat een initiatief van de zorgaanbieders of de woningbouwers niet van de grond komt, moet de gemeente het initiatief nemen, zulks in samenwerking met de zorgverzekeraars.

5. De gemeentelijke woonzorgvisie moet op wijk-, kern- of buurniveau uitgewerkt worden in samenspraak met de bewoners, omdat zowel de behoeften als de bestaande voorzieningen per wijk/buurt sterk uiteen kunnen lopen en ook om bewoners te activeren.

Cruciaal is om de visie van de ouderen in kaart te brengen, ouderen te betrekken bij de planvorming en initiatieven van ouderen te ondersteunen. Grenzen moeten opgezocht worden. In het project 'Verantwoorde rebellie' bijvoorbeeld probeert men de succes- en faalfactoren in kaart te brengen door middel van focusgroepen van bewoners (zie: <https://www.verantwoorderebellie.nl/>). Hoe beleven zij het in verschillende situaties? Dat moet bekeken worden op wijkniveau. Gemeenten zouden 'Verantwoorde rebellie' ten minste moeten steunen.